

Jazzklubb-Nordost

De första tjugo åren..

Från källare till salong

Påbyggnadsuppsats av Tommy Larsson

Musikvetenskap
Stockholms universitet
Vårterminen 1999
Handledare: Holger Larsen

Innehåll:

Förord

A. Introduktion

1. Bakgrund
2. Syfte
3. Källor, upplägg och metod
4. Definitioner

B. Jazzklubb Nordost - Ordinarie caféverksamhet

1. Visionerna
2. Jazzfesten 1979
3. Klubben bildas
4. Inriktning
5. Musikutbud
6. Orkestrar
7. Publik
8. Proffs och amatörer
9. Lokalpatriotism

C. Jazzfesterna (festivalverksamhet)

1. Introduktion
2. Musikutbud
3. Orkestrar
4. Publik

D. Verksamheten i Vallentuna

1. Caféverksamhet
2. Jazzfester

E. Udda evenemang

1. Introduktion
2. Chet Baker
3. Chet Baker (2)
4. Täby festplats

F. Övrigt

1. Ekonomi
2. Styrelse
3. Framtiden

G. Slutsatser och avslutande kommentarer

H. Referenser

Förord

Utan tvivel kommer jag att vara Jazzklubb-Nordost (JANO) evigt tacksam. Inte bara för att jag lärt känna en skara intressanta och stimulerande människor utan framförallt för att jag tack vare klubbens tillkomst tog upp mitt musicerande igen efter drygt 17 års tröda. Fingrarna kändes visserligen som falukorvar och notläsningsförmågan var i stort sett obefintlig. För att 'peppa' mig själv intog jag attityden 'om tio år är det ingen som vet när jag började spela'. Det har nu gått nästan tjugo år och jag har de senaste tio åren varit ledare för klubbens 'huskomp'. Så kan det gå!

Jag vill rikta ett stort tack till klubbens nuvarande styrelse som mycket välvilligt låtit mig ta del av sparade protokoll, programblad, årsmöteshandlingar och ekonomiska rapporter samt besvarat mina nyfikna frågor med ett stoiskt lugn.

A. Introduktion

1. Bakgrund

Under sextio- och sjuttiotalen trängdes jazzen tillbaka och medieutbudet fokuserades kring populärmusiken. Under t.ex. april 1979, då Jazzklubb-Nordost bildades, fanns ungefär ett jazzmusikprogram per dag i radion men oftast på udda sändningstider och företrädesvis i P2. TV hade ett jazzprogram under månaden (OJ april 1979:3). De jazzställen som fanns i Stockholm för tjugo år sedan var lätt räknade: Fasching, Stampen, Källaren, Kristina, Mosebacke, Engelen och ibland (!) Kulturhuset vid Sergels Torg (ibid).

I nordostkommunerna Täby och Vallentuna fanns inget jazzutbud. Men jazzen spirade ändå som en slags 'underground-rörelse'...det spelades i källare, radhuslängor, undervåningar i suterränghus och i skolor på kvällstid. Man kunde för en billig penning hyra musiksalor i flera skolor om man lovade att vara ute ur skolan före 21:30 då larmet aktiverades. (Om inte, utdömdes skadestånd för otillbörlig besittning och väktarutryckning...att hävda att man hade varit inne i en intensivt skapande period av odödlig karaktär ogillades). Bo Nerelius, en av veteranerna i Jazzklubb Nordost (JANO) berättar hur det var (JANO 15 år 1994:7):

“Genom bekantas bekanta fick jag upp spår på en man i Täby Kyrkby, som hade den minsta sortens radhus på Albert Målares väg. Han hade slagit upp väggen mellan köket och matvrån och där lyckats få plats med ett upprätt piano och ett mindre trumset. I ett hörn stod en kontrabas, som han själv spelade på. Här spelades det jazz, ett slags svensk mainstream. Fler och fler hittade till sessionerna och snart hade ett andra gäng knoppats av och börjat öva i ett stort gammalt hus i Gribbbylund. Vi fick sedan kontakt med en musiklektör, som bodde i närheten av vattentornet i Ensta. Han hade gjort om halva undervåningen i sitt hus till en studio och där repeterade han bl.a. med ett gäng gymnasister från Tibbleskolan. Det började stå klart för oss att vi var några stycken”.

Några stycken blev till slut tio orkestrar vars företrädare regelbundet träffades. Första mötet ägde rum den 8 oktober 1978. Helt salomoniskt var hälften av grupperna unga och den andra hälften inte. Man träffades en gång i månaden under resten av året och därefter var fjortonde dag. Detta ledde så småningom fram till att en rörelse hittade sig själv.

2. Syfte

Syftet med denna uppsats är att spegla verksamheten i Jazzklubb-Nordost (JANO) under de första tjugo åren. Följande frågeställningar har fokuserats:

- a) Vilka nyckelhändelser ledde fram till bildandet av JANO?
- b) Vilket musikutbud har förekommit och hur har detta förändrats under dessa tjugo år? Vad har ökat och vad har minskat?
- c) Vilka orkestrar har spelat? Hur ser tio-i-topp-listan ut?
- d) Hur har publiksiffrorna utvecklats över tiden? Vilka orkestrar har dragit mest folk? Hur stor roll spelar själva lokalen? Måste man servera alkohol för att dra publik?
- e) Måste man vara proffsmusiker för att få spela?
- f) Kan fortfarande lokala musiker göra sig hörda eller domineras utbudet av gästande jazzstjärnor?
- g) Hur har klubben finansierat sin verksamhet?
- h) Hur har styrelsen för klubben sett ut? Har klubben drivits av musiker eller av föreningsmännskor? Varför blir aktiva styrelseledamöter ofta inaktiva medlemmar när styrelseuppdraget är avslutat?
- i) Har den inriktning på verksamheten som man antog på det konstituerande mötet uppfyllts?
- j) Hur ser styrelsen på framtiden?
- k) Vad har jazzfesterna utöver det ordinarie programutbudet betytt för klubben? Vilket musikutbud har förekommit på dessa? Publik och musikmiljö?
- l) Vilka tillfälliga konserter har klubben arrangerat?
- m) Vilken verksamhet har klubben bedrivit i Vallentuna?

Avgränsningar

Enskilda musiker kommer endast undantagsvis att nämnas utan orkestern är den minsta gemensamma nämnaren. Den seminarieverksamhet som klubben bedrivit, en gång med Red Mitchell och några gånger med pianisten Christer Frössén som ledare, kommer inte att behandlas. Propagandaspelningar på olika offentliga platser (Täby centrum m.fl.) inför jazzfester för att locka publik ingår ej heller. Julfester, som arrangerats av en separata julfestkommittéer, har också lämnats utanför denna uppsats. Det förtjänar kanske att nämnas att 18 julfester genomförts och att 28 orkestrar med sammanlagt ca 190 musiker deltagit. Publiken har uppgått till ca. 2000. Som kuriosa kan nämnas att tre orkestrar medverkade på den första julfesten 1979 och att priset inklusive mat och dryck var 45:- per person. Den senaste julfesten ägde rum 1996 då en orkester spelade och priset inklusive mat och dryck var 200:-

3. Källor, upplägg och metod

Genom tillmötesgående från JANO har samtliga nummer av medlemstidningen PIJANO (Populär Information från Jazzklubb Nordost) samt samtliga årsmötesprotokoll sedan starten ställts till förfogande. Jag har vidare gått igenom samtliga bokslut och sammanställt nyckeldata så att jämförelser över tid kunnat göras. Jag har varit medlem i klubben under alla år och även periodvis innehåft styrelseuppdrag vilket givit mig en god insyn i verksamheten. Av JANO:s musikutbud har jag personligen avlyssnat uppskattningsvis 70%. Andra metoder som använts har varit enkäter och personliga intervjuer med nyckelpersoner.

Sammanställning och klassificering av JANO:s musikutbud i olika jazzstilar, gruppstatus (amatörer/semiproffs/proffs) samt uppdelning på lokala och gästande orkestrar har gjorts enligt nedanstående definitioner (A4).

Kvalitetsmässigt har innehållet i PIJANO växlat och i början ändrades programmet ofta i sista stund. Det har därför varit nödvändigt att noggrant läsa senare nummer av tidningen för att upptäcka dessa ändringar och att justera för dessa i efterhand. Så småningom fick tidningen en särskild rubrik för 'ändringar' vilket har underlättat kvalitetssäkringen. Jag har även jämfört programutbudet med terminsuppställningar som klubbens sekreterare sammanställt för att upptäcka eventuella ändringar som ej kommenterats i PIJANO. Publikciffror har dokumenterats sedan 1980. För 1979 har endast årssiffran samt publikciffror för tre av kvällarna påträffats. Några av jamkvällarna saknar också uppgift om antalet musiker. Musikersiffror för dessa har uppskattats baserat på historik.

Verksamheten i Vallentuna har inte varit lika bra dokumenterad som den ordinarie verksamheten i Täby. Därför har ett antal kontakter med klubbens sekreterare tagits för att reda ut verksamheten och för att tyda vissa lingvistiska förkortningar av det mer avancerade slaget som förekommit. Efter alla dessa turer återstår endast en (!) orkesterkonstellation som vi inte lyckats tyda. Denna har i denna sammanställning klassificerats som 'annat'.

Det finns naturligtvis vissa risker med att som 'insider' dokumentera den 'egna' verksamheten.

Hur säkerställer man objektiviteten? För att minimera dessa risker har jag utgått från de fakta som jag grävt fram. I de fall då fakta ej kunnat verifieras har detta klart angivits.

Klassificering i jazzstilar, musikerstatus och lokala och gästande grupper har gjorts på ett enhetligt sätt vilket borgar för att de trender som redovisas är valida. Som underlag för uppsatsen finns drygt 70 arbetsdokument med detaljfakta.

4. Definitioner

I arbetet med att beskriva musikutbudet har jag definierat de nyckeltermen och begrepp som använts. Detta har varit en delikat uppgift eftersom jazzstilar, hobbymusiker resp. proffs och lokal grupp resp. gästande grupp kan tolkas på många olika sätt. Alltnog, följande musikterminologi har använts:

a) Jazzstilar

Utifrån en orkesters/jazzgrupps huvudsakliga musikinriktning har orkesterns/gruppens musik klassificerats enligt nedanstående tabell:

<u>Använt begrepp</u>	<u>Avser</u>	<u>Förebilder, tidsepoker och exempel på musiker</u>
Tradjazz	New Orleans jazz och dixieland	New Orleans jazz 1917-1930; Dixieland= 1940-talets revivalrörelse; Louis Armstrong, Bix Beiderbecke, Kid Ory och Bunk Johnson
Swing	Stor- och småbandsswing	Storbandsswing 1930-1945; Småbandsswing 1935-1945; Fletcher Henderson, Benny Goodman och Teddy Wilson
Mainstream	Mittfåran mellan swing och bop	Moderniserad swing med bop-influenser; Repertoar ur 'amerikanska sångboken'; Inslag av Cool-jazz; 1950-talet Al Cohn, Zoot Sims och Stan Getz
Modern jazz	Bebop, hardbop och modal jazz	Bebop 1945-1955, Charlie Parker, Dizzy Gillespie och Bud Powell; Hardbop och modal jazz i slutet av 1950-talet och 1960-talet, Sonny Rollins, John Coltrane, Miles Davis och Horace Silver
Avantgarde	Free form jazz; Experimentjazz	1960-talet, Ornette Coleman, Cecil Taylor och europeiska förebilder i framförallt Tyskland
Fusion	Blandning av musikstilar	Jazz-rock-europeisk konstmusik; 1970-talet, Miles Davis
Sång	Vokaljazz till 'kompgrupp'	Sång oavsett stil 1940-1970-talen, Ella Fitzgerald, Carmen McRae, Joe Turner och Manhattan Transfer
Storband	Traditionellt storband (17 man); Storband med s.k. B-sättning	1950-talet och framåt, Count Basie, Buddy Rich och Thad Jones; Frank Fosters tiomannaband

b) Musikerstatus

Under denna rubrik har jag velat åtskilja amatörband, semiproffsband och proffsband. Den definition av respektive kategori som använts framgår nedan och den innehåller ingen som helst kvalitetsbedömning på bandet och dess musiker utan speglar snarare social och ekonomisk kontext. Följande definition har använts:

Amatörband Hobbyverksamhet, där medlemmarnas inkomster i betydande omfattning kommer från andra civila yrken; Man har jazzmusiken som ett tidsfördriv utan större ekonomisk förväntan

Semiproffsband Band, där bandet i sig med sin verksamhet tillför ingående musiker en inte obetydlig inkomst eller band där ingående musiker har en inte obetydlig inkomst från sin jazzmusikutövning. Band, som innehåller en blandning av amatörer och proffs enligt ovan- och nedanstående definitioner ingår också i denna grupp

Proffsband Band, som till huvudsaklig del består av musiker som i en betydande omfattning lever på jazzmusikutövning (inkl. kulturrådsstöd, a-kassa eller konstnärlön).

För att helt vetenskapligt göra denna uppdelning skulle krävas insyn i respektive musikers ekonomiska situation vilket jag inte haft. Jag har därför gjort en grov bedömning utifrån ovanstående kriterier.

c) Lokala grupper respektive gästande grupper

Lokala grupper har definierats enligt nedan:

Lokala grupper Grupper, vars medlemmar huvudsakligen bor i Täby eller Vallentuna eller grupper där gruppledaren bor i Täby eller Vallentuna samt de tolv orkestrar som startade JANO-rörelsen.

Gästande grupper Alla andra grupper tillhör kategorin gästande grupper.

B. Jazzklubb Nordost - Ordinarie caféverksamhet

1. Visionerna

‘Vi diskuterade en rad problem på våra möten och vi hade flera olika mål. Det första var att bilda en förening. Vi ville samla alla jazzintresserade i nordostregionen, musiker, amatörer, proffs och semiproffs, lyssnare - alla som ville ställa upp och främja jazzmusiken. För det behövde vi publicitet, ännu fler kontakter - vi måste skapa en rörelse. Vår första tanke var att samla de tio, sedermera tolv grupperna och göra ett gemensamt framträdande. Vi undersökte möjligheterna att hyra Tibble Teater med 600 sittplatser och göra en heldagskonsert, en Jazzfest. Vidare tänkte vi utnyttja den uppmärksamhet vi hoppades väcka till att värva medlemmar till ett föreningsbildande. När det hela sedan var organiserat, måste vi ha en scen, där vi kunde framträda kontinuerligt under året - en krog med jazz en dag i veckan eller kanske ett kafé’ (ibid:7f).

Täby kommun ställde sig beredvillig till att upplåta Tibble Teater under ett veckoslut inklusive brandvakt ersättning och förlustgaranti. Några studieförbund (ABF och Kursverksamheten) bistod med en mindre summa pengar och genom känningar och bekantas bekanta ordnades affischer, programblad, ljudanläggning och kaffeservering i foajén. Entréavgiften fastställdes till hela fem (!) kronor med rätt att komma och gå under hela jazzfestdagen. (Vad har egentligen hänt med vår svenska krona?)

2. Jazzfesten 1979

‘Den 25 februari 1979 gick vår första Jazzfest av stapeln på Tibble Teater. Det kom 600 betalande åhörare. Ganska många av dem fyllde i lämnade in en talong, som fanns i programbladet: ‘Jag vill vara med och bilda jazzförening i Nordostregionen’, och plats för namn, adress, telefon och ev. specialintressen: ‘Spelar själv? Vana vid föreningsarbete?’ Vi fick mycket uppmärksamhet i media också. Veckorna före festen skrevs det om oss i de två lokaltidningarna, Täby kommuns informationstidning Tåbyspeglén berättade om oss och den 23 februari mellan 9.15-10.30 hade Magnus Schenström och undertecknad nöjet att sitta i studio i Radiohuset och berätta om Festen för Christian Ljunggren i P 1:s Morgonklang. I direktsändning. Jag lyckades t o m som avslutningsknorr på det inslaget få med en kort information om hur man tar sig till Tibble med Roslagsbanetåget...’ (ibid:9). Enligt samma skrift kostade jazzfesten 4.480 kronor, inträdesavgifterna gav 3.000 kronor varför Täby kommun fick täcka upp ett smärre underskott.

3. Klubben bildas

Månaden efter Jazzfesten sammankallades alla som visat intresse till ett arbetsmöte inför bildandet av JANO. Ett hundratal personer i olika åldrar mötte upp och mötet diskuterade klubbens inriktning. En mängd olika förslag framlades och mötet enades till slut om att arbeta vidare med tre huvudfrågor:

Stadgar och målsättning

Handlingsprogram

Praktiska frågor angående själva föreningsbildandet och ansökan om kommunalt bidrag.

JANO konstituerades på ett möte i Viggbynsalen den 22 april 1979 och anslöts redan från start till Svenska Jazzriksförbundet. Viggbynsalen var också den lokal till vilken verksamheten skulle förläggas på söndagskvällar och mötet godkände stadgar, handlingsprogram, höstens

verksamhetsplan och fastställde årsavgiften till 25 kronor. Vidare valdes styrelse, revisorer och valberedning. Initialt bestod JANO av 125 medlemmar varav huvuddelen kom från Täby. Så snart alla praktiska detaljer var överstökade vidtog JANO:s första jam.

4. Inriktning

Vid det konstituerande mötet 22/4 1979 antogs de stadgar som stadgekommittén föreslagit, dock i något reviderat skick. Jazzklubb Nordosts inriktning framgår av §1 (Protokoll 22/4 1979, bilaga 2):

‘JAZZKLUBB NORDOST (JANO) är en intresseförening, ansluten till Svenska Jazzriksförbundet (SJR), som syftar till:

att främja jazzintresset, i första hand i Stockholms nordöstra förorter: Täby, Vaxholm, Åkersberga, Danderyd, Vallentuna;

att verka för ökat stöd till jazzgrupper och improvisationscirklar;

att skapa möjlighet för invånarna i nordostregionen att höra levande jazzmusik;

att skapa flera arbetstillfällen, i första hand för jazzgrupper med anknytning till nordostregionen;

att verka för ett gott förhållande mellan jazzmusiker av alla kategorier och

att verka för skäliga musikergager;

att upprätthålla kontakter och verka för utbyte med andra organisationer, som verkar för jazzmusiken;

att i övrigt verka för samarbete och kontakt mellan jazzintresserade, särskilt i nordostregionen.’

5. Musikutbud

Låt oss närma oss musikutbudet och se det ur ett helikopterperspektiv till att börja med. Den ordinarie caféverksamheten under dessa tjugo år har omfattat 432 cafékvällar. 741 orkestrar eller orkesterkonstellationer (tillfälliga grupper) har framträtt och sammanlagt 4240 musiker har stått på scenen vilket ger en genomsnittlig orkesterstorlek på 5.7 musiker. En uppdelning på jazzstilar (enligt p.A4) ger följande fördelning:

Tradjazz	90 orkestrar	12 %
Swing	100 orkestrar	14 %
Mainstream	148 orkestrar	20 %
Modern jazz	248 orkestrar	34 %
Avantgarde	9 orkestrar	1 %
Rock/fusion	13 orkestrar	2 %
Sång	107 orkestrar	14 %
Storband	16 orkestrar	2 %
Annat	10 orkestrar	1 %

Modern jazz har således varit den vanligast förekommande stilen och var tredje orkester har botaniserat inom denna ram. Mainstream är god tvåa med sina 20 % (var femte orkester) och på en överraskande tredjeplats kommer sång (14,4% noga räknat). Avantgarde och rock/fusion har endast förekommit sporadiskt under dessa tjugo år. Ovanstående siffror representerar ett totalgenomsnitt men hur har utvecklingen sett ut över tid?

a) Tradjazz

Tradjazz har en klart nedåtgående trend. Från toppåret 1980 då denna stil svarade för 20% av musikutbudet uppvisas en fallande kurva fram till och med 1989. De senaste fjorton åren har denna stil legat på eller under sitt eget genomsnitt för hela perioden. Bottennoteringen nåddes 1995 med endast 3 % (se diagram 1). Denna kategori av jazz har innehållit ett fåtal orkestrar. Fem band har svarat för nästan hälften av musikutbudet och medelåldern är i stigande. Två orkestrar med ungdomlig prägel är de enda undantagen under perioden. En av dessa bestod av unga högskoleutbildade musiker från afro-linjen. Normalt brukar de förknippas med modern jazz men hade i detta sammanhang sökt sig tillbaka till rötterna i analogi med amerikansk förlaga (Wynton Marsalis). Ett internationellt gästspel har förekommit. Wild Bill Davison (kornett) gästade klubben våren 1986 tillsammans med Cave Stompers.

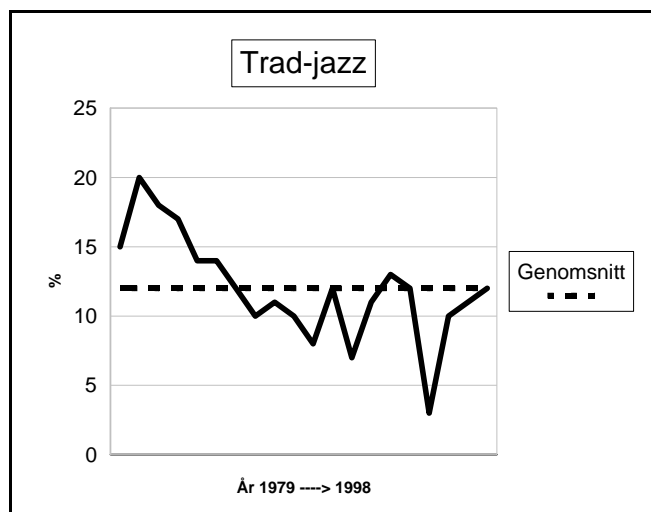

Diagram 1: Andel tradjazz av totala utbudet

b) Swing

Även swing har haft en negativ utveckling över perioden. Toppnoteringen (28 %) nåddes redan 1980 och därefter har den egna stilens genomsnitt för hela perioden endast överträffats vid fyra tillfällen (se diagram 2). Även denna stil har dominerats av ett fåtal orkestrar. Sex orkestrar har svarat för 40 % av musikutbudet och återväxten har varit klen. Två internationella gästspel har ägt rum i denna stil. Dels 1984, då klubben gästades av den belgiska kvartetten WASO, som spelade i en Django Reinhardt-inspirerad stil och dels 1997 då svensk-amerikanen Bert Dale (Nils-Bertil Dahlander) framträdde med ett svenskt 'komp'.

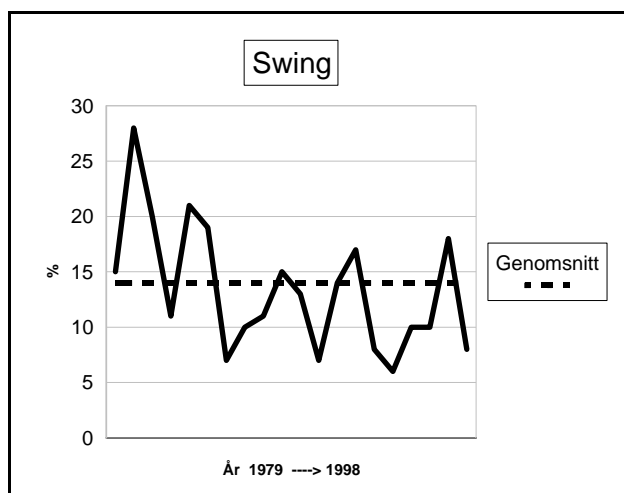

Diagram 2: Andel swing av totala utbudet

c. Mainstream

Mainstream uppvisar en stabil nivå som kretsat kring genomsnittet alla år utom det första då denna stil svarade för hela 35 % av musikutbudet (se diagram 3). I mainstream har samtliga jamsessions (29 st) registrerats. Anledningen till denna klassificering är den stilmångfald som kännetecknat JANO:s jamkvällar. Mainstream har därför ansetts utgöra syntesen i denna verksamhet. Jamverksamheten svarar för 20 % av denna stils utbud. Adderas de fyra vanligast förekommande orkestrarna svarar dessa (inkl. jamkvällarna) för 36% av utbudet. Mainstream uppvisar således ett något bredare orkesterutbud än tradjazz och swing. Noteras bör, att de jam som periodiskt förekommit utanför de ordinarie cafékvällarna, inte har medräknats.

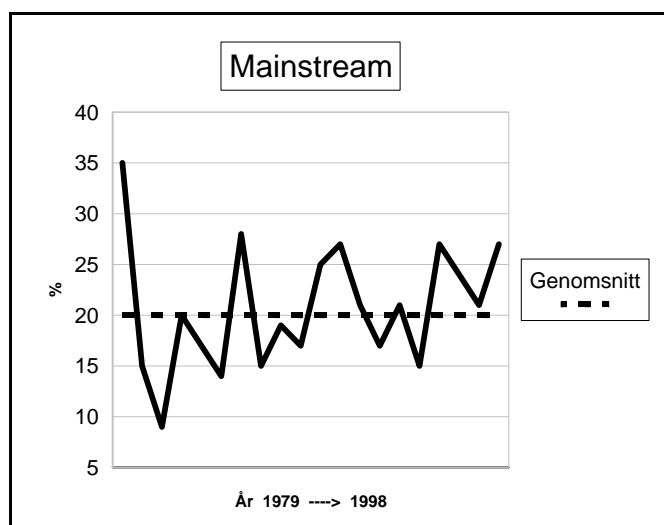

Diagram 3: Andel mainstream av totala utbudet

d. Modern jazz

Modern jazz uppvisar den största mångfalden under tidsperioden. Hela 248 orkestrar har framträtt. Utbudet av modern jazz har kretsat kring stilens genomsnitt (34%) under hela perioden med en toppnotering 1986 med 54 % (se diagram 4). De sex vanligast förekommande orkestrarna svarar endast för 12 % av utbudet.

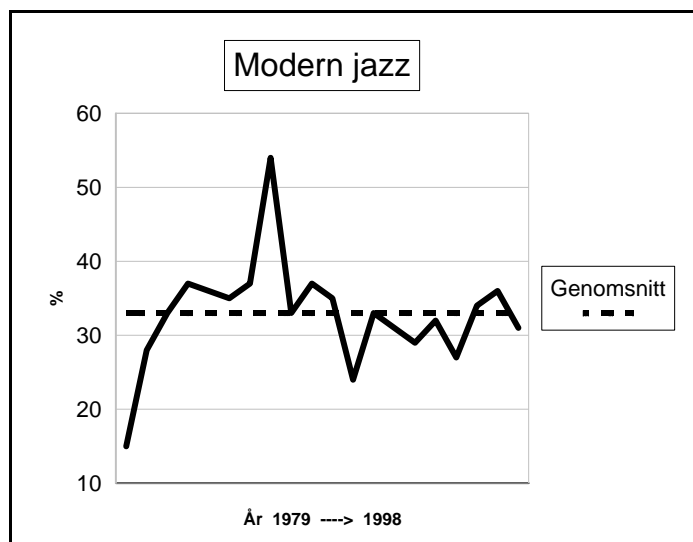

Diagram 4: Andel modern jazz av totala utbudet

e. Avantgarde

Ett utbud av avantgarde har endast förekommit under sju av de tjugo verksamhetsåren och denna musikstil svarar för endast 1 % av det totala utbudet. Mycket låga publiksiffror har förmodligen bidragit till klubbens restriktiva hållning. Endast fyra (!) betalande avlyssnade ett avantgardistiskt band 1982 trots att bandet får anses tillhöra ett av de främsta i landet.

f. Rock / fusion

Rock / fusion svarar för 2 % av utbudet och har förekommit under hälften av verksamhetsåren. Sammanlagt 13 orkestrar har framträtt varav den vanligast förekommande vid tre tillfällen i början av klubbens verksamhet. Denna stil har dominerats av ungdomsband, oftast från kommunala musikskolor. Högsta noteringen (8 % av musikutbudet) nåddes 1993.

g. Sång

Denna stil har haft en klart stigande frekvens under verksamhetsperioden. Från en start runt 5 % av utbudet i början av verksamheten har ett genomsnitt på 15 % etablerats. En toppnotering nåddes 1994 med hela 26 % (se diagram 5). En grupp har varit flitigt i elden och svarar ensam för 10 % av sångutbudet. De sex vanligaste konstellationerna svarar för 30 % av utbudet.

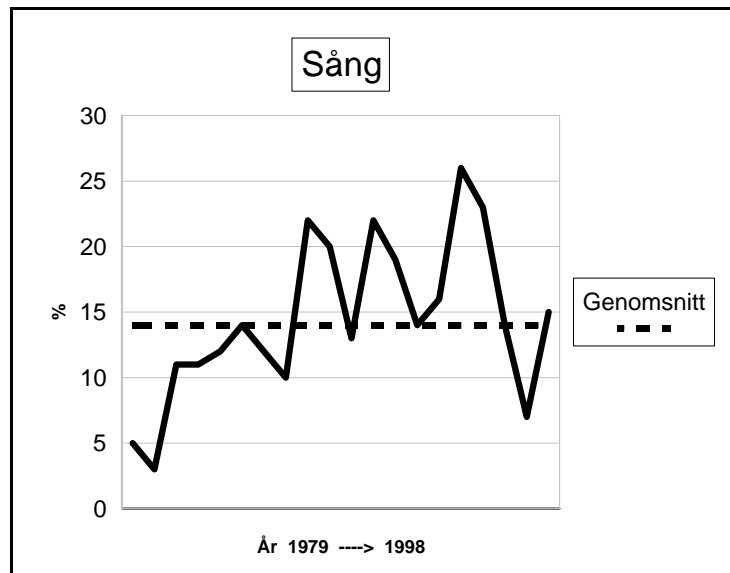

Diagram 5: Andel sång av totala utbudet

h. Storband

Storband har förekommit under 13 av verksamhetsåren men svarar totalt för endast 2 % av musikutbudet. Tendensen är dock stigande (se diagram 6). Två orkestrar har svarat för 30 % av utbudet. Kostnaden att hyra in ett storband har naturligtvis varit en hämmande faktor.

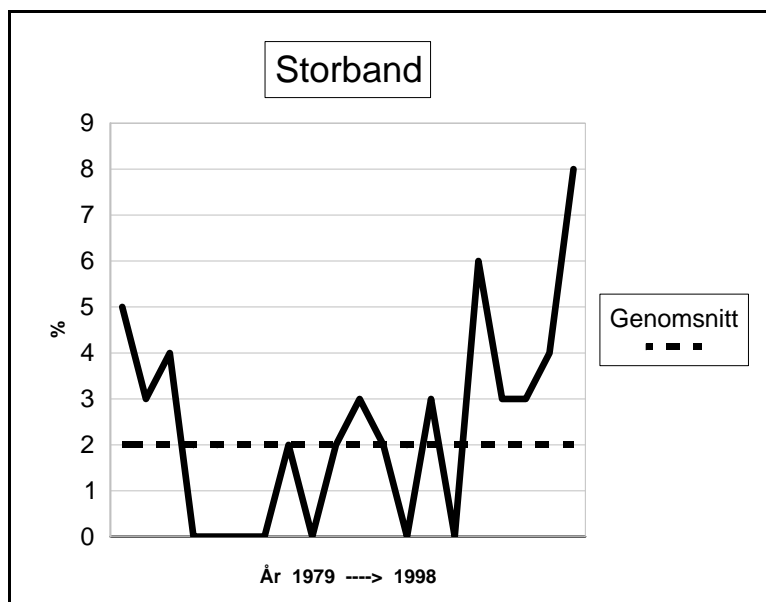

Diagram 6: Andel storband av totala utbudet

i. Annat

Under rubriken annat har 10 evenemang klassificerats (1 % av utbudet). Körer, salsa och afrikansk musik utgör merparten av utbudet.

j. Tankar och funderingar

Speglar ovanstående utveckling i Jazzklubb Nordost jazzens utveckling i stort? Är tradjazz och swing på nedåtgående och sång och storband på väg uppåt? För att kunna svara på frågan skulle en motsvarande totalinventering av jazzmusik i Sverige behöva göras vilket sannolikt är en omöjlig uppgift. Finns det några indikationer som styrker eller som motsäger att tendensen är densamma? En indikation kan kanske vara att jämföra antalet nominerade skivor till tidningen Orkesterjournalens *Gyllene Skiva* som kan hänföras till tradjazz, swing, sång och storband 1998 med motsvarande siffror från 1979. En analys (OJ nr 12, 1979:25; OJ nr 12, 1998:33; OJ nr 2, 1999:24) gav följande resultat:

	1979	%	1998	%
	Antal	Andel	Antal	Andel
Tradjazz	6	18	8	9
Swing	2	6	5	5
Sång	5	15	10	11
Storband	2	6	10	11
--				
Totalt	33	100	92	100

Som synes överensstämmer tradjazz (ner) och storband (upp) med utvecklingen hos JANO. Den procentuella förändringen när det gäller swing och sång är så liten att den sannolikt ligger inom den statistiska felmarginalen. Ovanstående siffror bör inte övertolkas utan endast ses som en av många indikationer på ett möjligt samband. En annan indikation är att tradjazzjammen på jazzpuben Stampen upphörde i början av 1990-talet under det att Fasching återupptog sin jamverksamhet med moderna förtecken under samma årtionde. På slutet av 1970-talet och i början av 1980-talet var jammen på Stampen välbesökta tillställningar med många spelsugna tradjazzmusiker men verksamheten krympte ihop i slutet av 1980-talet. Å andra sidan har en jamverksamhet för tradjazz etablerats under det senaste året på restaurang Louis i Söderhallarna så pendeln är kanske på väg tillbaka? Dock, eftersom medelåldern på dessa tradjazzjam är hög (60+) är risken tyvärr stor att de får ett naturligt slut.

Att klassificera orkestrar i olika stilar bjuder på många svårigheter och tolkningsproblem. En stor del av de jazzmusiker som framträder är välutbildade och väl hemmastadda i flera stilar. Den tidigare så starka gränsen mellan stilar tycks att bleknat bort utom för några renläriga apostlar av främst traditionell karaktär. T.ex. är allt som påminner om bebop bannlyst på tradjazzjammen på Louis. Svårigheterna att klassificera utbudet kanske bäst kan illustreras av följande tankegång. Vår folkkäre musikeridol 'Dompan' framträder i alla möjliga sammanhang och kan således ingå i många stilar. Om han är gästsolist hos Hep Cats blir helhetsintrycket tradjazz; spelar han tillsammans med Lars Erstrand blir det swing; skulle han spela med Bernt Rosengrens kvartett blir etiketten modern jazz. Sammanhanget och ingående musiker faller alltså avgörandet. Skall man då klassificera jazzmusik i stilar? Som en bred vägledning kan man naturligtvis göra detta men det förutsätter att det görs på ett enhetligt sätt och att läsaren är medveten om svårigheterna och tar resultatet med en nypa salt. När nu allt fler musiker spelar i allt fler olika stilar behövs kanske ingen annan klassificering än jazz.

6. Orkestrar

Under JANO:s tjugoåriga verksamhet har 741 orkestrar (eller konstellationer av mer tillfällig karaktär) framträtt inom ramen för den ordinarie caféverksamheten. Räknar man bort alla som framträtt mer än en gång kvarstår en siffra på 477 olika orkestrar. Totalt har 4240 musikerjobb skapats. Som lägst under ett helt verksamhetsår har 166 musikerjobb skapats och som högst 247. Hur ser då listan på de orkestrar som spelat flest gånger ut? Resultatet framgår nedan:

JANO:s 'tio i topp'-lista 1979-1998

Orkester	Antal spelningar
1. Eh la-bas Jazz Band	15
2. Leif Persson Combo	11
3 Crazy Rhythm	10
4. Blommans Dixieland Band	9
Jazz Ambassadors	9
5. Alligator Jazz Band	8
Jazz Friends	8
6. Pan Trio	7
Soul Clinic	7
7. Monica Borrfor's Band	6
Convention	6
Criss-Cross	6
New Orleans Express	6
Pygmé Jazz Band	6

Erling Ribbing Kvartett	6
Kay Welander Swingtett	6
8. Ambrosia	5
Creole Jazz Band	5
Fossilerna	5
Puppe Lundmark Kvartett	5
Malacoda	5
Swing Easy	5
Swing United	5
Bosse Tigrén Swingband	5
9. Hip Bones	4
Christer Krokstedt Kvartett	4
Fredrik Norén Band	4
Opposite Corner	4
Lars Sjösten Kvartett	4
Svante Thuresson Kvartett	4
10. Basement Swingers	3
Heureka	3
Gunnar Olssons orkester	3
Öronapoteket	3
Gribbans Hot Five	3
Goose Bobs	3
Jazz me Blås	3
Peter Gullin	3
Sorbé	3
Market Street Stompers	3
Christer Krokstedt Kvintett	3
Swingland Sextett	3
Nina Brodd Kvintett	3
Kayza & Co	3
CBQ	3
Room 44	3
Lina Nyberg Kvintett	3

Förutom ovanstående har jamsession med huskompet (ett och samma) förekommit 19 ggr samt jamsession med Christer Frössén Trio 4 ggr.

Studerar man de nitton orkestrar som framträdde under det första verksamhetsåret (79) och som utgjorde ryggraden i klubbens tillblivelse framträder följande bild:

<u>Orkester</u>	<u>Antal spelningar</u>	<u>Kommentarer</u>
Eh la-bas Jazz Band	15	Still going strong; Senaste spelningen 1998
Jazz Friends	8	Upphörde plötsligt 1986
Alligator Jazz Band	8	Existerar fortfarande; Framträdde senast 1994
Monica Borrfor's Band	6	Väletablerat elitband; Framträdde senast 1994
Erling Ribbing Kvartett	6	Framträdde senast 1989; Del av Sveriges Jazz-band eller tillfälliga konstellationer
Pygmé Jazz Band	6	Existerande orkester men inga JANO-spelningar sedan 1986

Puppe Lundmark Kvartett	5	Tillfälliga konstellationer; Förändrades till trio resp. till Panta Rei; Senaste framträdandet 1985
Fossilerna	5	Gjorde ett tioårigt uppehåll; Återkom några gånger i början av 90-talet
Malacoda	4	Upphörde 1985; Ledaren flyttade till Gotland
Basements Swingers	3	Ungdomsband som upphörde 1982
Heureka	3	Upphörde 1981
Gunnar Olssons orkester	3	Upphörde 1981; Enstaka come-back av tillfällig natur
Öronapoteket	3	Upphörde 1981; Medlemmarna numera väletablerade jazzmusiker i elitklass
Dag Spiel Quartet	2	Upphörde 1980; Flytt från orten
Blåklunga	2	Upphörde 1980
Just Jazz	2	Upphörde 1980; Ombildades till Jazz Ambassadors (9 spelningar)
Johan Alenius Kvartett	2	Tillfälliga konstellationer
Per Elwingers orkester	1	Tillfällig konstellation ('Stampen-musiker')
Vallentonerna	1	Ledde till att ett antal nya orkestrar bildades

Förutom ovanstående 19 orkestrar var en halv kväll avsatt för jamsession som resulterade i att ytterligare 28 jam genomförts under ordinarie caféverksamhet. Dessutom har ca 6 – 7 jam genomförts som helt separata evenemang.

Åderlåtningen har varit hård och endast fyra orkestrar kvarstår idag av de ursprungliga nitton. Av dessa är tre tradjazzband som i stort sett har samma manskap nu som då. Enda skillnaden är att de blivit tjugo år äldre. Samtidigt är nog denna utveckling helt naturlig. Många av de ursprungliga banden var 'källarband' vars första staplande officiella steg togs i klubbens regi och många var ungdomsband vars medlemmar spreds för vinden när yrke och vuxenliv tog över. Många musiker fann sina gelikar och har fortsatt att spela i olika sammanhang. Några har återgått till källaren.

7. Publik

Under de första tjugo åren har klubbens ordinarie caféverksamhet besökts av 25351 personer vilket ger ett genomsnitt på 1268 personer per år. Inbegripet musiker och styrelsen har således drygt 31000 personer omfattats av verksamheten. Ser man publikutvecklingen över hela tidsperioden (se diagram 7) kan man notera en stark ökning de senaste fyra verksamhetsåren, vilket helt korrelerar med att verksamheten flyttades till Täby Park Hotell 1995 vilket verkar ha varit ett lyckokast. Från att publikmässigt ha pendlat runt 1000-strecket under 16 år nåddes rekordnoteringen 3079 personer under det senaste verksamhetsåret och genomsnittet för de fyra senaste åren har varit 2337 per år och med en stigande trend. Slutsatsen kan bara bli att musikmiljön spelar en viktig roll. Med stöd av ett stigande publikunderlag har fler etablerade jazzstjärnor kunnat kontrakteras vilket dragit än mer publik. Framgång föder framgång!

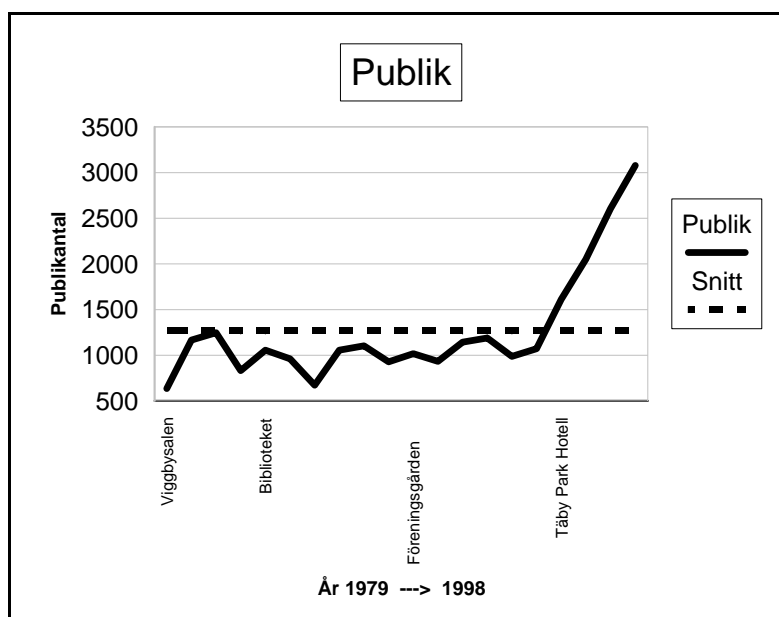

Diagram 7: Publikutvecklingen 1979-1998

Låt oss titta på hur de olika musikmiljöerna för klubbens verksamhet sett ut över tid.

a. Viggbysalen

Den lokal som klubben först fick disponera var Viggbysalen, en kvarterslokal i källarplanet i HSB:s bostadsområde på Viggbygärdet, strax intill Viggbyholms station. Lokalen var svår att hitta till i mörker varför en rad av marschaller fick lysa vägen. I lokalen fanns ett medelstort rum med en trång scen samt ett kök som sköttes ideellt av några klubbmedlemmar. Inga alkoholhaltiga drycker fanns till försäljning utan kaffe, läsk och Mums-Mums var det huvudsakliga sortimentet. Före och efter jazzkvällarna fick lokalen göras i ordning: ett tungt svart piano skulle lyftas fram ur ett scenförråd, bord skulle fällas ut och placeras i lokalen på ett finurligt sätt och stolar skulle bäras fram. Akustiken var utmärkt och under de första åren förfogade klubben inte över en högtalaranläggning utan alla konserter spelades oförstärkta, med undantag av bas och gitarr vars ägare oftast medförde egna portabla förstärkare.

b. Biblioteket

Efter fyra år flyttades verksamheten till Täby Biblioteks cafeteria, centralt belägen vid Täby centrum. Lokalen var lång och smal vilket ställde till med vissa problem. Var skulle orkestern placeras? I början placerades orkestrarna i mitten längs väggen men så småningom upptäcktes en någorlunda bärbar scen i en intilliggande lokal varefter orkestrarna placerades längst ner i lokalen på denna scen. Akustiken var sämre än i Viggbynsalen. Utbudet i serveringen var detsamma som i Viggbynsalen.

c. Föreningsgården

Sex år senare var det dags för nästa flytt. Föreningsgården i gatuplanet gjordes tillgänglig för klubben. Ingång direkt från parkeringen. Lokalen hade en scen vilket uppskattades av musiker och av scenarbetare men eftersom den var inklädd med tegelväggar (vilket gjorde att ljudet kastades ut i lokalen) syddes en scendraperi av en händig styrelsemedlem. Serveringen sköttes ideellt av ungdomar och utbudet var i stort sett detsamma som tidigare. Ljudmässigt innebar lokalen en del problem. En ungdomsgård huserade nämligen vägg i vägg och isoleringen mellan lokalerna kunde ha varit bättre. Ansvariga i Täby Kommun tillkallades men de konstaterade snabbt att åtgärder skulle bli för dyra dvs ingen åtgärd vidtogs.

d. Täby Park Hotell

Sedan några år (1995) är JANO:s verksamhet flyttad till Täby Park Hotell, som gratis upplåtit lokal. Täby Park Hotell är ett modernt hotell med generösa utrymmen. Jazzverksamheten har inrymts i restaurang- och sällskapsdelen på entréplanet. Som scen tjänstgör en trappavsats upp till nästa våning, vilket fungerat utmärkt. Vid större evenemang har en mobil scen byggts upp. I restaurangen erbjuds en 'jazzmeny' och hotellet har fullständiga rättigheter. Många jazzgäster har valt att intaga sin söndagsmåltid på hotellet.

Som antytts ovan spelar musikmiljön en stor roll. Jämför man de tre översta miljöerna med den fjärde och nuvarande är skillnaderna betydande. Mums-Mums i all ära men i konkurrens med starköl och vin kommer den chokladöverdragna kexrondellen, fylld med vispad äggvita, till korta. Publiken, som till övervägande del får anses vara 'mogen', föredrar en miljö med ett utbud av mat och dryck. Att det dessutom finns en permanent konstutställning att beskåda i övervåningen har bidragit till ett positivt helhetsintryck.

Vilka evenemang har dragit mest publik? Nedanstående uppställning visar vilka orkestrar som dragit mest publik. Högsta publiksiffrorna per verksamhetsår anges i tidsordning:

År	Orkester	Publik	Kommentar
1979	Eh la-bas Jazz Band	66	Lokalt tradjazzband
1980	Basement Swingers / Goose Bobs	83	Lokala ungdomsband med hejarklack
1981	Crazy Rhythm / Hacke Björksten & Lars Erstrand	108	Swingfest med etablerade musiker
1982	Soular med Claes Jansson / Pan Trio	70	Proffs och semi-proffs
1983	B32 / 7 Up	111	Lokala ungdomsband med hejarklack
1984	WASO / Bolon Bata	81	Belgiskt proffsband och afrikanska toner
1985	Berndt Egerbladh Trio / Kaya Åhlander	63	Sämsta publikåret över huvud taget
1986	Wild Bill Davison	132	Amerikanskt gästspel
1987	Svante Thuresson Kvartett	132	Svensk proffsgrupp
1988	Nina Brodd Trio /	88	Sångkväll; Repris för Svante Thuresson

	Svante Thuresson Kvartett		
1989	Christer Frössén Combo Öhman Organ Grinders	78	Lokal grupp med proffs; Svensk proffsgrupp
1990	Bingerts Kafe / Nannie Porres Kvintett	82	Ungdomsgrupp Svensk proffsgrupp
1991	Monica Zetterlund & Hayati Kafé	215	Prydligt publikrekord av proffsgrupp
1992	Red Mitchell-Claes Crona-Hayati Kafé	130	Proffsgrupp
1993	Leif Persson Combo / Ulf Johansson & Anders Gahnold Trio	83	Lokal grupp med proffsinslag Intressant kombination
1994	Soul Clinic / Rune Carlsson Big Band	133	Jazzriksdag (Täby Park Hotell)
1995	Charlie Norman Trio	274	Nytt publikrekord
1996	Svend Asmussen Kvartett	504	Svårslaget publikrekord
1997	Putte Wickman med C. Crona Trio	330	Många bra publiknoteringar detta år
1998	Georgie Fame	377	Engelskt gästspel; Bästa publikåret

Eftersom vissa år innehållit många bra publiknoteringar har en 'tio i topp'-lista för hela perioden sammanställts. Den har följande utseende:

	Orkester	Publik
1.	Svend Asmusen Kvartett	504
2.	Georgie Fame	377
3.	Putte Wickman med C.Crona Trio	330
4.	Arne Domnerus Trio	320
5.	Charlie Norman Trio	274
6.	Kustbandet	265
7.	Putte Wickman med C. Crona Trio	258
8.	Scott Hamilton Quartet	250
9.	Sonya Hedenbratt med S-E Dahlberg Trio	247
10.	Arne Domnerus med Lars Erstrand och Jan Lundgren Trio	240

8. Proffs och amatörer

Under det första verksamhetsåret deltog inga proffsmusiker men redan några år därefter etablerades en nivå med cirka 20 % proffs. Resten utgjordes av semiproffs och amatörer. En markant uppgång när det gäller proffs skedde vid flytten till Täby Park Hotell och en ny nivå etablerades. Högsta proffsnoteringen skedde 1997 då hela 43 % kunde hänföras till denna kategori. Samtidigt har nivån amatörer sjunkit från startårets 75 % till att pendla runt 50 %. Vissa år har andelen amatörer varit så låg som 40 %. Andelen semiproffs har legat runt 20 %. Vägt över hela verksamhetstiden har andelen amatörer utgjort 52 %, semiproffs 26 % och proffs 22 %. Det måste anses som ett positivt tecken att andelen semiproffs varit så hög vilket betyder att det funnits en stor blandning av musiker av olika kategorier. Att hälften av musikerna är amatörer är också glädjande vilket stämmer överens med klubbens inriktning från start (se diagram 8). Mäter man i antalet speltillfällen för amatörband ser bilden mörkare ut. Första helårsverksamheten (1980) gav 29 speltillfällen för amatörband mot 13 speltillfällen under senaste verksamhetsåret vilket är en funktion av färre cafékvällar med ett färre antal band.

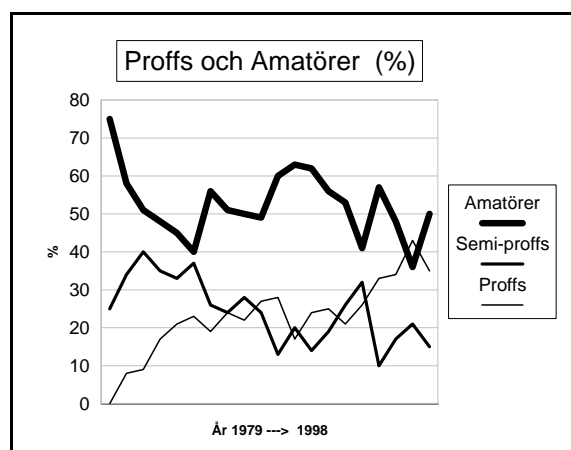

Diagram 8: Fördelning mellan proffs och amatörer

9. Lokalpatriotism

I JANO.s stadgar anges att ett av syftena med verksamheten är att skapa flera arbetstillfällen, i första hand för jazzgrupper med anknytning till nordostregionen. Hur har man lyckats i detta avseende? Totalt sett har 40 % lokala grupper framträtt och följaktligen 60 % utgjorts av gästande grupper. Men sett över tid är utvecklingen bekymmersam (se diagram 9).

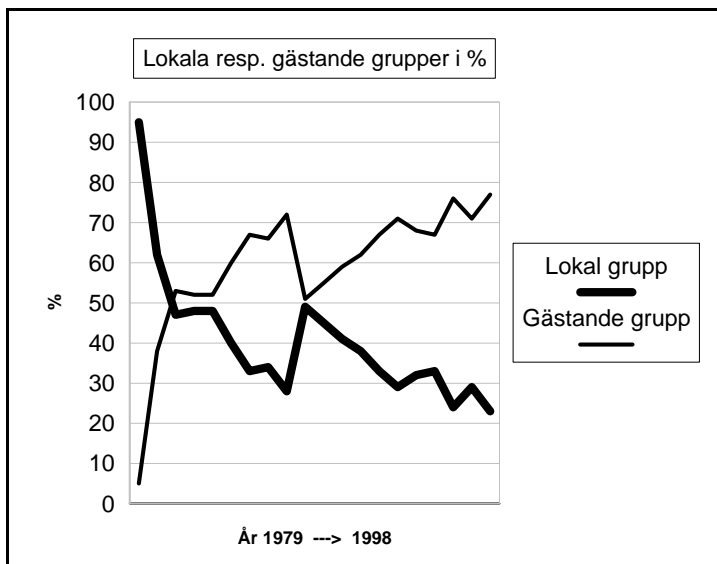

Diagram 9: Procentuell fördelning mellan lokala och gästande grupper

De lokala grupperna som första året utgjorde nästan hela utbudet (95%) minskade snabbt och hamnade efter två år strax under 50 % och gjorde en djupdykning 1987 till 28 %. De tre senaste åren har andelen lokala grupper understigit 30 % av utbudet vilket inte rimmar med klubbens målsättningar. Å andra sidan kanske det speglar realiteterna dvs att många lokala grupper inte tål en alltför frekvent lansering dvs en konflikt mellan 'relativt hörvärde' och publik attraktionsförmåga. Dessutom kan det vara så att många lokala band inte vill (törs) framträda eftersom utbudet blivit så professionellt. Men den allvarligaste farhågan är att många lokala band är okända för klubben.

C. Jazzfesterna (festivalverksamhet)

1. Företeelsen som sådan

Den första jazzfesten 1979 spelade som tidigare nämnts en stor roll för klubbens bildande och tjänade som en manifestation av det lokala jazzlivet. Publikciffran på 600 personer överträffade alla förväntningar och gav måhända en viss fartblindhet. Sammanlagt har klubben arrangerat 12 jazzfester i Täby av vilka tio ägt rum på Tibble Teater, en i Bibliotekets hörsal och en i Föreningsgården. De sammanlagda publikciffrorna uppgår till 5156 personer, 1084 musikerjobb har skapats och sammanlagt 174 band (brutto) har deltagit. De fem första festerna drog mycket publik (i genomsnitt 646 personer) men därefter blev trenden negativ och den senaste jazzfesten (1990) drog endast 128 personer. Besvikelsen över de negativa publikciffrorna gjorde att klubben beslöt att lägga jazzfesterna i träda. Eftersom jazzfesterna i huvudsak varit en lokal manifestation har amatörism och lokalpatriotism frodats. 83 % av musikerna har varit amatörer och lokala band har dominerat (71%).

Jazzfesterna har kännetecknats av ideellt arbete och gemensamt skapande. Klubbmedlemmar har svarat för servering, scenarbete, entréer och reklamverksamhet. Tilldelad tid skulle hållas på scenen och jazzfesterna föregicks av ett antal arbetsmöten där en representant för varje deltagande band ingick.

2. Musikutbud

Det musikutbud som förekommit fördelar sig enligt nedan:

Tradjazz	29 orkestrar	17 %
Swing	36 orkestrar	21 %
Mainstream	42 orkestrar	24 %
Modern jazz	36 orkestrar	21 %
Avantgarde	3 orkestrar	2 %
Rock/fusion	4 orkestrar	2 %
Sång	15 orkestrar	9 %
Storband	10 orkestrar	6 %
Annat	4 orkestrar	2 %

Ovanstående siffror representerar ett totalgenomsnitt för alla tolv jazzfesterna. Nedan följer kommentarer per stil:

a) Tradjazz

I motsats till den ordinarie caféverksamheten uppvisar jazzfesterna en ökande andel tradjazz. Visserligen haltar jämförelsen eftersom jazzfesterna upphörde 1990 medan caféverksamheten redovisats fram till och med 1998. Två band svarar för nästan 60 % av utbudet.

b) Swing

Denna stil uppvisar stora 'svingar' i utbudet. Tre av jazzfesterna innehöll inga swingband och en toppnotering nåddes 1983 med hela 39 % av utbudet men efter detta har trenden varit negativ.

c) Mainstream

Den första jazzfesten innehöll hela 50 % mainstreamband men efter denna har siffrorna halverats. Lägsta notering skedde 1984 då endast 13 % av banden spelade i denna stil.

d) Modern jazz

Denna stil uppvisar stora variationer över tid och någon enhetlig trend kan inte utläsas. Toppnotering nåddes 1986¹ med hela 38 % och en bottennotering året efter med 8 % av musikutbudet.

e) Avantgarde

Tre jazzfester har innehållit stilen avantgarde (1979, 1980 och 1985). Det mest spektakulära bandet var Malebranche, ledd av trumpetaren Lars Bülow. Bandet framförde en egensinnig tolkning av Stockhausen och Saint Louis Blues på jazzfesten 1985 inför en häpen publik. Även diktläsning ingick i föreställningen.

f) Rock / fusion

Rock / fusion har förekommit vid tre tillfällen fram till 1983 och därefter lyst med sin frånvaro.

g) Sång

Sång uppvisar en stark ökning under de senaste sex jazzfesterna och detta överensstämmer med motsvarande tendens i det ordinarie caféprogrammet. På jazzfesten 1988 utgjorde sång hela 20 % av utbudet.

h) Storband

Storband har förekommit på åtta av jazzfesterna och har varit av två kategorier:

Vanliga storband (70 %)

Storband med s.k. B-sättning (30 %)

Någon trend går inte att utläsa.

3. Orkestrar

JANO:s tolv jazzfester har brutto omfattat 174 orkestrar. Räknar man bort alla som framträtt mer än en gång kvarstår en siffra på 92 olika orkestrar. Sammanlagt 1084 musikerjobb har skapats.

JANO:s 'tio i topp'-lista	Jazzfester
Orkester	Antal spelningar
Eh la-bas Jazz Band	11
Jazz Friends	8
Crazy Rhythm	7
Jazz Ambassadors	6
Blommans Dixieland Band	6
Ol´Timers	5
Malacoda	4
Convention	4
Swing United	4
Törnqvist-Rikner Sweet Jazz Duo	4

---

¹1986h = jazzfest hösten 1986;

Dessa tio orkestrar har ensamma svarat för en tredjedel av hela musikutbudet på klubbens jazzfester. Som antytts ovan har det lokala innehållet i jazzfesterna varit stort. Sammanlagt 71% har utgjorts av lokala grupper men trenden har varit nedåtgående:

1979	92 %
1980	89 %
1981	81 %
1982	63 %
1983	72 %
1984	63 %
1985	59 %
1986v ²	59 %
1986h	86 % (Minifestival i Bibliotekets hörsal)
1987	63 %
1988	50 %
1990	65 %

JANO:s jazzfester har haft en mycket tydlig amatörprägel och som ovan angetts har 84 % av banden varit amatörband. Semiproffsband har utgjort 11 % och endast 5 % har varit proffsband. Under den första jazzfesten var samtliga band amatörband men under jazzfesterna i slutet av 80-talet var andelen amatörband betydligt lägre:

1986h	63 %
1987	50 %
1988	75 %
1990	57 %

Fram till och med 1986v hade inga proffsband medverkat i jazzfesterna. Därefter har proffsband ingått med följande siffror:

1986h	13 %
1987	25 %
1988	15 %
1990	29 %

---

²1986v = jazzfest våren 1986

4. Publik

De första sex jazzfesterna uppvisar imponerande publiksiffror men därefter har förtrollningen brutits trots att arrangemangen varit intressanta. Det verkar som om lokalpubliken ledsnat på arrangemanget som sådant. Publiksiffrorna över tid har sett ut enligt nedan:

<u>År</u>	<u>Publik</u>	<u>Lokal</u>
1979	600	Tibble Teater
1980	709	Tibble Teater
1981	600	Tibble Teater
1982	719	Tibble Teater
1983	602	Tibble Teater
1984	508	Tibble Teater
1985	400	Tibble Teater
1986v	336	Tibble Teater
1986h	97	Bibliotekets hörsal
1987	215	Tibble Teater och Matsal
1988	242	Tibble Teater och Matsal
1990	128	Föreningsgården

Jazzfesterna 1986h och 1990 får betraktas som minifestivaler. Den största besvikelsen torde jazzfesten 1987 utgöra. Trots ett mycket fint program som innehöll bl.a. Thore Swanerud, Mikael Råbergs Storband, EGBA samt de bästa JANO-banden svek publiken.

D. Verksamheten i Vallentuna

1. Caféverksamhet

Parallellt med den ordinarie verksamheten i Täby har klubben bedrivit jazzcaféverksamhet i Vallentuna under tidsperioden 1981 - 1987. Verksamheten har bedrivits i Ekeby skolans matsal (Ekebygården) en fredagskväll per månad. Totalt har 43 kvällar genomförts under dessa sju år. Totalt har 496 musikerjobb skapats och publiken har uppgått till 1760 personer. 72 orkestrar (brutto) har medverkat och räknar man bort alla som framträtt mer än en gång kvarstår en siffra på 38 olika orkestrar. Största delen har varit lokala grupper (79 %) och graden av amatörism har varit hög (93 %). Eftersom ambitionen varit att man skulle kunna dansa till orkestrarna hade utbudet en slagsida mot äldre typ av jazz:

Tradjazz	26 %
Swing	50 %
Mainstream	13 %

Modern jazz har endast förekommit vid två tillfällen (3 % av utbudet) och åstadkom då ett ramaskri bland de dansande som förgäves försökte koordinera benen till tonerna av modern bebop. Storband har förekommit vid 4 tillfällen (6 % av utbudet). Övrigt utbud har varit sång (1 % av utbudet) och salsa (1 % av utbudet).

Publiksnittet per kväll har varit 41 personer och under säsongen 1982 var det så högt som 60 personer vilket var avsevärt högre än motsvarande siffra i det ordinarie caféprogrammet i Täby vid samma tid.

2. Jazzfester

Även i Vallentuna har klubben anordnat jazzfester. Den första ägde rum i Ekebygården 1979. Två jazzfester har avhållits i kommunalhusparken under somrarna 1983 och 1984 och en jazzfest har hållits i Tellusteatern hösten 1987.

De två jazzfesterna i kommunalhusparken var utomhusspelningar med fri entré varför några publiksiffror ej föreligger. Enligt arrangörernas bedömningar har cirka 2000 personer passerat konsertområdet under jazzfesterna som avhölls under två lördagseftermiddagar. Jazzfesten på Tellusteatern drog en publik på sammanlagt 62 betalande.

Brutto har 22 orkestrar medverkat och räknar man bort de orkestrar som deltagit flera gånger blir siffran 18. Samtliga orkestrar var lokala och av amatörstatus. Sammanlagt 105 musikerjobb har skapats. Det musikutbud som förekommit ser ut enligt nedan:

Tradjazz	9 %
Swing	23 %
Mainstream	18 %
Modern jazz	27 %
Avantgarde	0 %
Rock/fusion	0 %
Sång	18 %
Annat	5 %

E. Udda evenemang

1. Introduktion

Förutom de ordinarie jazzcafékvällarna, jazzfesterna och verksamheten i Vallentuna har klubben även arrangerat några udda evenemang. Dels två evenemang med en av jazzhistoriens giganter (Chet Baker), dels sju dansspelningar på Täby festplats. Arrangemangen har varit av typen 'samarrangemang'.

2. Chet Baker

Lördagen den 24 september 1983 gästades JANO av en av jazzens största - Chet Baker. Arrangemanget var ett samarrangemang mellan JANO och Täby kulturnämnd och entrén var fri. Chet Baker 'kompades' av Åke Johansson piano och Kjell Jansson kontrabas. Ungefär 400 entusiaster hade mött upp vilket ställde till ett smärre rabalder eftersom hörsalen där konserten skulle avhållas endast rymde halva antalet. Det löstes på ett genialiskt sätt. Chet Baker fick spela två set. Efter det första utrymdes hörsalen och de som inte fått plats det första setet fick inta lokalen. Konserten blev en stor succé och i DN Runt Stan (29/9-83) kunde man läsa följande:

“Chet Baker gör succé

Vilket publiktryck! Fyra hundra personer ville se Chet Baker - en jazzens världskändis – när han i lördags spelade gratis i hörsalen i Täby. Konserten lockade folk som annars sällan ses på Täby Jazzcafé. En medelålderns dam höll ett passionerat tal till Chet Baker och överlämnade en röd ros, som han sedan bar medan han spelade. Konserten dubblerades för att publiktillströmningen skulle klaras av. Chet Baker var imponerad och rörd över det stora intresset. Och Täby kulturnämnd fick hans komplimang: - Det här arrangemanget är ett föredöme för hela Sverige. Fantastiskt att en kulturnämnd bjuder folk på jazz på det här sättet”.

3. Chet Baker (2)

Lördagen den 14 april 1984 återkom Chet Baker till Täby. Återigen var det ett samarrangemang mellan JANO och Täby kulturnämnd. Denna gång hade Tibble Teater bokats och Chet Baker 'kompades' av Åke Johansson piano, Kjell Jansson bas och Göran Levin trummor. Denna gång kostade biljetterna 30:- och publiken uppgick till 241 betalande.

4. Täby festplats

Tillsammans med Täby IS har JANO anordnat sommardanser i rotundan på Täby festplats. Under sommaren 1980 skedde detta vid två tillfällen (7 juni och 23 augusti), under 1982 vid två tillfällen (5 juni och 21 augusti), under 1983 vid två tillfällen (20 och 27 augusti) samt under 1984 vid ett tillfälle (18 augusti). Sammanlagt tio orkestrar medverkade vilket gav sammanlagt 73 musikerjobb. Publiken uppgick totalt till 1511 personer. Huvuddelen av musikutbudet var swing (69 %) vilket var naturligt eftersom man skulle dansa till musiken. Lokala grupper utgjorde 69 % av totalen och andelen proffs var förhållandevis hög (23 %). Populäraste orkester var Gribbans Hot Five som framträdde vid tre tillfällen. Efter 1984 upphörde JANO med denna verksamhet.

F. Övrigt

1. Ekonomi

Totalt över de tjugo verksamhetsåren har klubben omsatt drygt tre miljoner kronor. Grovt sett har medlemsavgifter finansierat en fjärdedel, inträdesavgifter också en fjärdedel under det att anslagen från Täby kommun uppgått till drygt en tredjedel av intäkterna. Gager och reseersättningar till musiker har svarat för två tredjedelar av kostnaderna. De sammanlagda intäkterna och kostnaderna för tjugoorperioden framgår nedan:

Intäkter	Totalt	%
Medlemsavgifter	792430	24
Inträdesavgifter	921846	27
Anslag från Täby kommun	1207804	36
Övriga bidrag	338482	10
Övriga intäkter	111006	3
Totalt	3371568	100

Kostnader:

Gager och reseersättningar	2230042	67
Porto och kontorsmaterial	291497	9
STIM och SJR-avgifter	168454	5
Pianostämning	54078	2
PR	61887	2
Hyra av scen/ljus/utrustning	101726	3
Övriga kostnader	357881	11
Totalt	3311657	100

a) Finansiering

Som framgår ovan är Täby kommun den största finansiären av klubbens verksamhet med ett bidrag på drygt 1,2 miljoner kronor vilket motsvarar 36 % av samtliga intäkter. Utan Täby kommuns insatser hade verksamheten inte kunnat bedrivas. Som framgår av nedanstående diagram (se diagram 10) har Täby kommun vissa år finansierat ända upp till 59% av samtliga intäkter men dess relativa betydelse har sjunkit de senaste verksamhetsåren (trots att anslaget legat kvar på en hög nivå) tack vare att medlemsavgifter och entréavgifter haft en positiv utveckling som följd av ökande publiksiffror. Framförallt är det entréavgifterna som uppvisar imponerande tillväxt. Året innan flyttningen till Täby Park Hotell svarade entréer för 19 % av intäkterna. Därefter har denna post uppvisat följande utveckling:

1995	36 % av intäkterna
1996	40 % av intäkterna
1997	43 % av intäkterna
1998	44 % av intäkterna

Medlemsavgifterna har under samma period ökat från 22 % av intäkterna till 30 %. Slår man ihop medlemsavgifterna och inträdesavgifterna och dividerar med det totala publikantalet har ett JANO-evenemang i genomsnitt kostat strax under femtiolappen för besökaren.

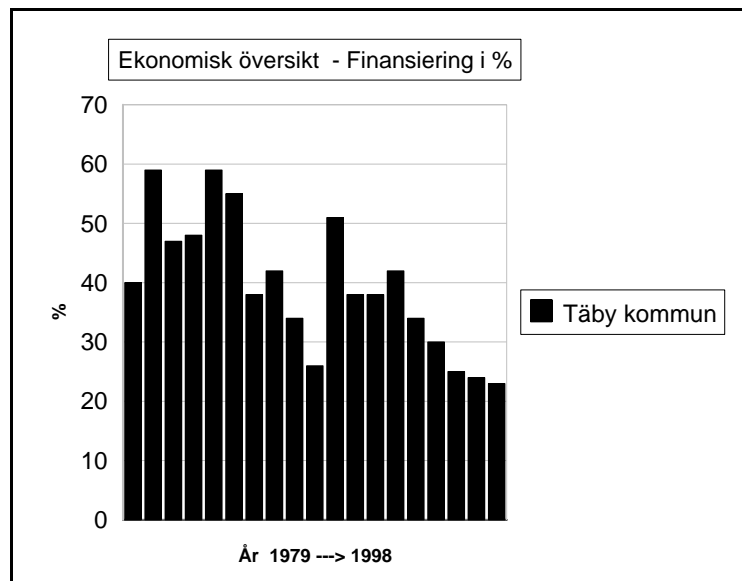

Diagram 10: Bidrag från Täby kommun i % av totala intäkter

Övriga bidrag har varierat över åren (se diagram 11). De främsta bidragsgivarna har varit:

Piren AB	85000:-
Ospecificerat	30786:-
ABF	30125:-
Kursverksamheten	29986:-
Täby Trävaror	29000:-
Medborgarskolan	28500:-
Vuxenskolan	24000:-
SJR	23250:- (Jazzriksdag)
Vallentuna kommun	20871:-
Folkuniversitetet	16464:-
WASA försäkring	10000:-
Länsbildningsförb.	7500:-
Arcona	3000:-

Den 'peak' (1989) som kan utläsas i diagrammet är hänförlig till stora bidrag från såväl Piren AB som Kursverksamheten. Dessa bidrag kom väldigt lägligt eftersom bidraget från Täby kommun samma år var förhållandevis litet. De senaste tre åren har övriga bidrag varit små och endast svarat för en mindre del av klubbens finansiering.

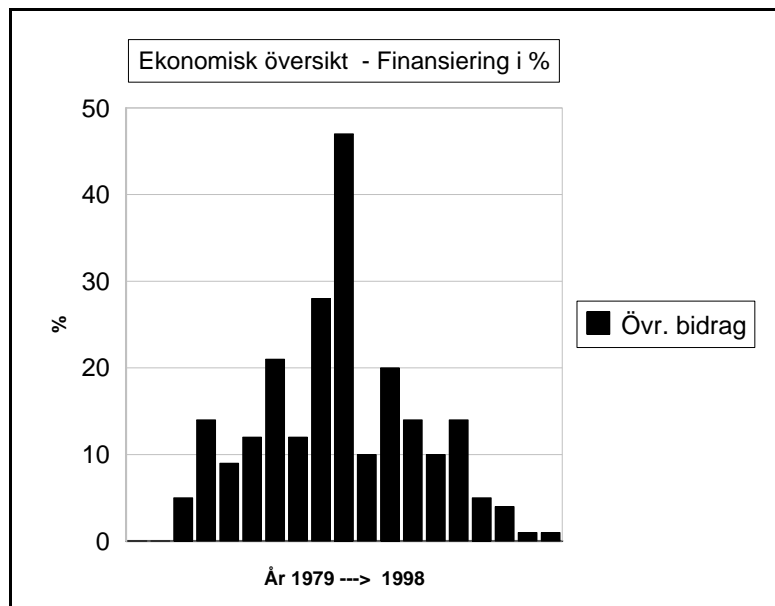

Diagram 11: Övriga bidrag över verksamhetsperioden

b) Utgifter

Gager och reseersättningar till musiker är naturligtvis de största utgiftsposterna och har uppgått till sammanlagt 2.2 miljoner eller 67 % av samtliga utgifter. I samband med att klubben flyttade till Täby Park Hotell har posten 'hyra av scen/ljus/utrustning' tillkommit. Visserligen har smärre belopp på detta konto hittats 1988-89 samt 1991 (totalt 6516:-) men detta är litet i jämförelse med de senaste fem åren, där detta konto belastats med drygt 95000:- .

2. Styrelsen

JANO:s styrelse har innehållit 9-12 styrelseledamöter och totalt 198 styrelsemanår har avverkats under dessa första tjugo år. Sammanlagt 54 personer har deltagit. Fördelningen mellan styrelseledamöter som är 'musiker' (i vid mening) och 'lyssnare' har varit nästan helt jämn (97 versus 101) även om andelen 'musiker' var större i början av verksamheten. Styrelsearbetet har präglats av homogenitet tack vare att många styrelseledamöter varit verksamma under längre tidsperioder. De tio flitigaste styrelsemedlemmarna har svarat för drygt 50 % av styrelsemanåren. 'Tio i topp'-listan ser ut enligt följande:

Bo Nerelius	20 manår
Kerstin Wallerman	12 "
Birgitta Wikander	11 "
Margit Annerstedt	11 "
Birgitta Andrée	10 "
Lars Bülow	9 "
Hayati Kafé	8 "
Lars Gottfrieds	7 "
Carl Zachrisson	7 "
Nils Andersson	7 "
Totalt	102 manår

Av dessa tio personer har som lägst tre, och som högst sex samtidigt deltagit i styrelsearbetet. Andelen kvinnor har varit 34 % varav endast en liten del varit 'musiker'. Andelen kvinnor får nog anses ovanligt hög i en så mansdominerad genre som jazz. Viljan att delta i föreningsarbete kan vara en anledning och parad med jazzintresse är kanske kombinationen inte så dum.

En intressant iakttagelse är att så många f.d. styrelsemedlemmar har 'försvunnit' som lyssnare efter det att styrelseuppdraget avslutats. Av de 54 personer som deltagit i styrelsen har 35 'försvunnit'. Av dessa har sexton flyttat och en avlidit. Kvarstår således arton som upphört att besöka jazzkvällarna eller som ytterst sporadiskt dyker upp. Varför? Fyra av de arton har visserligen inte flyttat men bor långt ifrån Täby vilket kanske förklarar deras frånvaro. Övriga verkar som gemensam nämnare ha fått 'andra intressen' såsom barn, barnbarn, sportdykning och kanske styrelsearbete i någon annan typ av förening. Sex av dem kvarstår dock som medlemmar.

3. Framtiden

Hur ser då framtiden ut för Jazzklubb Nordost? Frågan ställdes till Birgitta Wikander som varit ordförande i klubben sedan 1991. Nedan följer ett referat av en intervju med henne. (Hela intervjun finns i sin helhet dokumenterad hos författaren, Intervju 1, 14/2 1999).

Birgitta tycker att det är positivt att det har gått framåt över tiden och att klubben fått möjlighet att engagera de artister man önskat. Men hon känner att verksamheten behöver vidgas för att kunna attrahera en ny publik. "Vi behöver föryngra vår publik genom att föryngra musiken". För att åstadkomma detta krävs att JANO blir mer offensiv mot musikskolorna och hon har fått styrelsens uppdrag att driva denna fråga. "Gymnasieeleverna har ju ett stående erbjudande att komma in gratis". Hon nämner också att ungdomssatsningar har diskuterats med andra jazzklubbar men det tycks vara svårt att attrahera de unga. Det är inte så att de inte gillar musiken utan det är publiken de inte gillar. Dessutom vill de vara där andra ungdomar är. Trots satsningar på unga artister som Amanda Sedgwick och Viktoria Tolstoy har den ungdomliga publiken uteblivit. En av tankarna som finns är att flytta vissa spelningar till andra lokaler för att locka en mer ungdomlig publik. Uppsökande verksamhet i skolorna har också diskuterats men det skulle kräva en person som är ledig under dagarna och som är motiverad för uppgiften vilket hittills inte gått att förena. Andra idéer som man diskuterat i styrelsen har varit kurser, spisarkvällar och 'pannskrynklarkvällar' då den riktigt 'svåra' jazzen skulle fokuseras. Men alla utökningar av verksamheten har hittills stupat p.g.a. tidsbrist hos styrelsen.

Samma fråga (styrelsens framtidsplaner) ställdes till Bo Nerelius, sekreterare i klubben sedan starten 1979. Nedan följer på samma sätt ett referat av hans kommentarer. (Även denna intervju finns i sin helhet dokumenterad hos författaren, Intervju 2, 14/2 1999).

Även Bo Nerelius för fram föryngring som en nödvändig åtgärd. "Vi måste föryngra oss, det är den stora uppgiften och det har vi insett också." Han nämner att detta är inskrivet i klubbens handlingsprogram liksom i Svenska Jazzriksförbundets handlingsprogram. Metoden att föryngra klubben är att välja in yngre ledamöter i styrelsen när vakanser uppstår. Själv försöker han att hålla kontakter med musikskolorna och utkik efter ungdomsband och nämner att varje säsong brukar innehålla ett par ungdomsband. "Vad som återstår är att vi får lite av deras jämnåriga bland lyssnarna också." Bo konstaterar vidare att ungdomar släpps in gratis men att vetskap om detta kanske borde spridas på ett bättre sätt. "Vi har ju sagt det till musiklärarna, jag vet inte om de har vidarebefordrat det. Vi kanske skulle göra lite mer." Han

berättar om en händelse i Föreningsgården när ungdomar från en ungdomsgård som låg vägg i vägg förirrade sig in till jazzklubben, tittade in i hörsalen och vände på klacken. På frågan varför de ej stannade kvar blev svaret: “ Det är för fint för oss!”

Jag frågade Bo om de diskuterat att bredda verksamheten t.ex. genom att utöka med ytterligare kvällar. “Ja, jag har sagt det då och då. Det kräver ju att någon ställer upp och jobbar också. Det är ju inte alla som är pensionärer i styrelsen som jag så de tio som är förtroendevalda nu gör nog ungefär så mycket som de orkar. Det är svårt att utvidga det. Det är det som är flaskhalsen i jazzlivet i Sverige. Det finns jazzutbildning, det finns jazzmusiker men det finns få som ordnar jazzspelningar. Det är vi oavlönade idealister som gör det.”

G. Slutsatser och avslutande kommentarer

JANO.s verksamhet har omfattat ordinarie caféverksamhet i Täby 1979-1998, tolv jazzfester i Täby, temporär caféverksamhet i Vallentuna 1981-1987, fyra jazzfester i Vallentuna, sju dansspelningar på Täby festplats samt två udda evenemang. Sammanlagt 500 evenemang har arrangerats varav huvuddelen (432) i den ordinarie caféverksamheten. Genom sin verksamhet har JANO skapat 6005 musikerjobb.

a) Nyckelhändelser

Att starta Jazzklubb Nordost (JANO) var ett pionjärbete av ett fåtal entusiaster, som hade visionen att vilja skapa en lokal jazzklubb baserad på ideella och gemensamma grundtankar. Den viktigaste nyckelhändelsen var den första jazzfesten år 1979, som kom att utgöra startskottet för klubbens etablering. Utan Täby kommuns stöd hade JANO inte överlevt.

b) Musikutbud

Om man lägger samman det totala musikutbudet (500 evenemang) framträder följande bild:

Tradjazz	143 orkestrar	14 % av utbudet
Swing	186 orkestrar	18 % av utbudet
Mainstream	202 orkestrar	19 % av utbudet
Modern jazz	296 orkestrar	29 % av utbudet
Avantgarde	12 orkestrar	1 % av utbudet
Rock/Fusion	18 orkestrar	2 % av utbudet
Sång	130 orkestrar	13 % av utbudet
Storband	31 orkestrar	3 % av utbudet
Annat	16 orkestrar	1 % av utbudet
Totalt	1034 orkestrar	(brutto)
	636 orkestrar	(netto)

Eftersom huvuddelen av verksamheten (86 %) har utgjorts av den ordinarie caféverksamheten i Täby får trenderna i denna verksamhet genomslag i totalbilden. Tradjazz och swing uppvisar en sjunkande trend medan sång och storband har en stigande kurva. Men genom att de övriga verksamheterna har haft en större andel tradjazz och swing så utjämnas dock totalbilden något.

Musikutbudet totalt på de olika verksamhetsgrenarna ser ut enligt nedan:

%	Täby Jazzcafé	Täby Jazzfester	V-tuna Jazzcafé	V-tuna Jazzfester	Täby Festplats	Udda Evenemang
Tradjazz	12	17	26	9	8	0
Swing	13	21	50	23	69	0
Mainstream	20	22	13	18	8	100
Modern jazz	34	20	3	27	8	0
Avantgarde	1	2	0	0	0	0
Rock/fusion	2	2	0	0	0	0
Sång	15	9	1	18	8	0
Storband	2	6	6	0	0	0
Annat	1	2	1	5	0	0

Musikutbudet speglar de olika verksamheternas inriktning. Vallentuna jazzcafé och Täby festplats har riktat in sig på en dansant publik varför s.k. dansvänliga stilar dominerar på dessa ställen. Modern jazz uppvisar den största mångfalden under tidsperioden med hela 296 orkestrar (brutto).

c) Orkestrar

De mest frekvent förekommande orkestrarna har redovisats tidigare i uppsatsen när det gäller den ordinarie caféverksamheten samt jazzfesterna i Täby. Läger man samman samtliga verksamheter framträder följande 'fem i topp'- lista:

Eh la-bas Jazz Band	30 spelningar
Blommans Dixieland Band	23 spelningar
Jazz Ambassadors	20 spelningar
Jazz Friends	18 spelningar
Crazy Rhythm	18 spelningar

Dessa fem orkestrar har ensamma svarat för drygt 10 % av allt musikutbud.

d) Publik

Totalt har 34481 personer bevistat verksamheten enligt nedanstående specifikation:

Ordinarie caféverksamhet	25351 personer
Jazzfester i Täby	5156 personer
Caféverksamhet i Vallentuna	1760 personer
Jazzfester i Vallentuna	62 personer (plus cirka 2000 i parken)
Täby festplats	1511 personer
Udda evenemang (2)	641 personer
Totalt	34481 personer

Efter 1990 utgörs verksamheten endast av caféverksamhet i Täby. Alla andra verksamheter har upphört. Efter flytten till Täby Park Hotell har publiksiffrorna stigit brant och möjliggjort finansiering av proffsartister. De mest publikdragande banden har redovisats tidigare. Att kunna servera mat och 'stärkande drycker' i en angenäm miljö spelar uppenbarligen en stor roll för en jazzklubbs verksamhet och flytten till Täby Park Hotell var ett lyckokast.

e) Proffs och amatörer

Man måste inte vara proffs för att få spela på Jazzklubb Nordost men trenden proffsgrupper ökar och denna ökning är markant efter flytten till Täby Park Hotell. Totalt sett har amatörband svarat för 62 % av musikutbudet men motsvarande siffra för den ordinarie caféverksamheten är endast 52 % vilket tyder på att övriga verksamheter varit 'amatörtätare'. Första verksamhetsåret var andelen amatörband 75% under det att siffran sjunkit till 50 % för det senaste verksamhetsåret.

f) Lokala grupper

Fördelningen mellan lokala och gästande grupper per verksamhetsområde ser ut enligt nedan:

Verksamhet	Lokala grupper	Gästande grupper
Täby jazzcafé	40 %	60 %
Täby jazzfester	71 %	29 %
Vallentuna jazzcafé	79 %	21 %

Vallentuna jazzfester	100 %	0 %
Täby festplats	69 %	31 %
Udda evenemang	0 %	100 %
Totalt	50 %	50 %

Trots att totalsiffran för lokala grupper ser betryggande ut har andelen sjunkit och senaste verksamhetsåret (1998) utgjorde lokala grupper endast 23 % av verksamheten vilket kan jämföras med startårets 95 %. De lokala musikernas framtoning i klubben har minskat men fortfarande kan man höra 'startårens vingslag' på de vår- och höstjäm som klubben anordnar och som blivit populära i vida kretsar. Men vart tog de lokala musikerna vägen? Tillbaka till källaren?

g) Finansiering

Huvudsponsor för verksamheten under dessa första tjugo år har varit Täby kommun som sammanlagt bidragit med 1.2 miljoner kronor. Medlemsavgifter och entréer har uppgått till 1.7 miljoner kronor och övriga sponsorer har bidragit med 0.3 miljoner kronor. Under lång tid var klubben helt beroende av bidragen från Täby kommun men efter flytten till Täby Park Hotell har de ökande publiksiffrorna höjt självfinansieringsgraden till 74 %. Men fortfarande finansierar Täby kommun 23 % av verksamheten. Gager till musiker och reseersättningar är självfallet den största utgiftsposten och har över tjugoårsperioden svarat för 67 % av alla utgifter. De senaste verksamhetsåren har denna siffra stigit till ca 75 %.

h) Styrelsen

Sammanlagt 54 personer har arbetat i styrelsen under dessa tjugo år. Styrelsen har varit mycket homogen och de tio personer som haft den längsta tjänstgöringstiden har svarat för hälften av styrelsemanåren. En person har suttit i styrelsen alltsedan starten 1979. Styrelsen har till ungefär lika delar bestått av musiker och icke-musiker. Frågan varför aktiva styrelsemedlemmar blir inaktiva medlemmar när styrelseuppdraget avslutats får ett naturligt svar. Flytt från orten, familjebildning, nya intressen etc. är grundorsakerna. I några få fall har man helt enkelt ledsnat på jazzmusik.

i) Styrelsens framtidsplaner

Som framgår ovan av intervjuerna med klubbens ordförande och sekreterare riktas de framtida ansträngningarna mot att förnygra klubben och dess medlemmar. Ett samarbete med skolorna kommer att eftersträvas och byte av lokal för vissa evenemang är en av idéerna som diskuterats. Generellt är man nöjd med verksamheten och dess utveckling från källaren till salongen men samtidigt är man orolig över att inte fånga upp de lokala musikerna.

j) Den ursprungliga visionen

Enligt stadgorna är syftet och inriktningen oförändrade sedan starten 1979. I en minienkät i slutet av oktober 1998 ställde jag följande fråga till nuvarande styrelse samt till några f.d. styrelseledamöter, som deltagit i JANO under längre tid:

“Jämför JANO:s verksamhet i år med de ursprungliga visionerna. Vilka är dina kommentarer”?

Följande är några av de svar som gavs:

“ Utbudet är naturligtvis bredare nu när vi har en annan ekonomi. Hade vi inte vuxit och utvecklats hade vi nog inte haft någon publik idag“.

“Jag tror att “klubbkänslan” medlemmarna emellan är mycket mindre nu än tidigare. I Viggbyholm och på Föreningsgården hade man mycket mindre publik och det blev intimare än på Täby Park Hotell. Man kände varandra bättre. En stor del av publiken idag är engångs- eller sällangångsgäster helt beroende på programmet. Den trevliga lokalen gör också att de kommer vilket inte skulle ske i en “källarlokal” .

“De lokala grupperna har verkligen hittat sin publik och de allra flesta har utvecklats mycket. Vi har rest på sommarkurser, tagit privatlektioner, fått nya kontakter. Stödet (kommunalt o.a) har ökat “.

“JANO är numera i mycket begränsad omfattning en arena för de lokala grupperna. Publiken har förändrats och innehåller få lokala musiker. Den lokala jazzmusikverksamheten har minskat starkt i Täby och man kan nog med fog säga att JANO har misslyckats med stimulanssyftet”.

“Proffsband har i högre grad engagerats. En av orsakerna kan vara att publiken lätt ‘tröttnar’ på att endast höra lokala förmågor, proffs lockar alltid större publik och därmed högre intäkt”.

k) Slutord

Att driva en jazzklubb på ett professionellt sätt kräver en hög grad av ideellt arbete och uppoffringar av privat tid. På grund av tidsåtgången har verksamheten fokuserats på den ordinarie caféverksamheten i Täby. Alla andra verksamhetsgrenar är avklippta sedan lång tid. Klubben har rönt stor uppskattning bland såväl musiker som bland andra jazzklubbar och tillhör en av de livaktigare i landet. 1985 tilldelades två av JANO:s grundare Louis Armstrongstipendiet för fina insatser för jazzens utveckling ‘norr om stan’ och 1996 tilldelades Bo Nerelius, sekreterare i klubben sedan starten, mycket välförtjänt Täby kommuns kulturpris.

H. Referenser

a) Intervjuer

Intervju 1, Birgitta Wikander, ordförande i JANO, 14/2 1999. (Bandupptagning finns hos förf.)

Intervju 2, Bo Nerelius, sekreterare i JANO, 14/2 1999. (Bandupptagning finns hos förf.)

b) Opublicerat material

Jazzklubb Nordost (JANO), *Bokslut tidsperioden 1979-1998*. (Finns arkiverade hos klubbens sekreterare Bo Nerelius)

Jazzklubb Nordost (JANO), *Verksamhetsberättelser tidsperioden 1979-1998*. (Finns arkiverade hos klubbens sekreterare Bo Nerelius)

Jazzklubb Nordost (JANO), *Årsmötesprotokoll tidsperioden 1979-1998*. (Finns arkiverade hos klubbens sekreterare Bo Nerelius)

Minienkät, hösten 1998. (Finns arkiverad hos förf.)

Protokoll fört vid konstituerande möte med JAZZKLUBB NORDOST (JANO) i Viggbyalen, söndagen den 22/4 1979; Bilaga 2: *Stadgar för Jazzklubb Nordost (JANO)*, 1979.

c) Publicerat material

DN Runt Stan, *Chet Baker gör succé*, 29/9 1983. (Osignerad artikel)

Nerelius, Bo, JANO Jazzklubb Nordost Täby, 1979-1994, *15 år*, 1994.

OJ, Orkesterjournalen, Tidskrift för jazzmusik, *Händer i april*, nr 4, april 1979. (Osignerad artikel)

OJ, Orkesterjournalen, Tidskrift för jazzmusik, *Svensk jazz på skiva 1979*, nr 12, december 1979. (Osignerad artikel)

OJ, Orkesterjournalen, Om jazz, *Gyllene skivan*, nr 12, 1998. (Osignerad artikel)

OJ, Orkesterjournalen, Om jazz, *'Texas' överlägsen segrare!*, nr 2, 1999. (Osignerad artikel)

PIJANO, Populär Information från Jazzklubb Nordost, Årgång 1-20, 1979-1998. (Finns arkiverade hos klubbens sekreterare Bo Nerelius)